

*SKRIFTER UTGIFNA AF
CENTRALSTYRELSEN I LANDS-
FÖRENINGEN FÖR KVINNANS
POLITISKA RÖSTRÄTT*

I

TILL REGERINGEN FRÅN SVENSKA
KVINNOR INGIFNA SKRIFVELSER I
RÖSTRÄTTSFRÅGAN
1905—1906

*STOCKHOLM
BJÖRCK & BÖRJESSON*

MRS. CARRIE CHAPMAN CATT

SKRIFTER

UTGIFNA AF

CENTRALSTYRELSEN

- I LANDSFÖRENINGEN FÖR
KVINNANS POLITISKA
RÖSTRÄTT

I

TILL REGERINGEN FRÅN SVENSKA
KVINNOR INGIFNA SKRIFVELSER I
RÖSTRÄTTSFRÅGAN 1905—1906

STOCKHOLM
BJÖRCK & BÖRJESSON

SKRIFTER

1906

CENTRALSTYRELSEN

FÖR HANDELSHÖRSAMHETEN

INOM HANDELSRETTEN

1906

STOCKHOLM

1906

1906

STOCKHOLM 1906
O. L. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI

Vid årsmötet i Norrköping 1906 beslöt Centralstyrelsen i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt att utgifva en serie småskrifter, dels svenska original, dels öfversättningar. Den antog, att det skulle intressera många svenska män och kvinnor att läsa de skrivelser, som af föreningar för kvinnans politiska rösträtt tillställts Kungl. Maj:t med underdånig anhållan att kvinnornas rösträttsfråga skulle lösas i samband med männens, hvarför dessa skrivelser nu utgifvas som den första af Centralstyrelsens småskrifter. Skrivelserna innehålla de grunder, på hvilka svenska kvinnor stöda sitt kraf på politiskt medborgarskap, och äro ur denna synpunkt värda beaktande.

CENTRALSTYRELSEN

i

Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

Till Konungen.

I anledning af den petition om politisk röst rätt för kvinnan som till Eders Kungl. Maj:t ingifvits af ett större antal män och kvinnor församlade till möte i Stockholm den 23 sistlidne november, få under-tecknade styrelseledamöter i härvarande förening för kvinnans politiska rösträtt härigenom uttrycka sitt fulla instämmande i ofvannämnda petition.

Falkenberg den 14 december 1905.

Eliza Björck.

Amy Örtenblad.

Signe Elwing.

Clara Hellgren.

Anna Andersson.

Till Konungen.

Den snabba och kraftiga utveckling kvinnornas rösträttsrörelse vunnit i Sverige och som är utan motstycke i andra länder, visar att betingelserna för densamma länge förefunnits, och det sociala och humanitära arbete vårt lands kvinnor numera utöfva bör, för att ännu bättre komma fosterland och samhälle till gagn, berättiga dem till politisk svensk medborgarrätt, då det nu gäller att utsträcka densamma till de hittills orepresenterade klasserna.

Vi hemställa därför härmed i underdånighet att det från Eders Maj:t väntade förslaget om allmän rösträtt för män måtte komma att omfatta jäm-

väl rösträtt för kvinnor på samma villkor som för män.

Göteborg den 11 december 1905.

Styrelsen för föreningen för kvinnans politiska
rösträtt i Göteborg.

Frigga Carlberg,
Ordf.

Helen Sjöstedt,
v. ordf.

Thora Wigardh,
Praktiserande läkare.

Ellen Idström,
Kassaförvaltare.

Hildur Öijer,
Sekreterare.

Anna Trägårdh.

Stina Fagerskog.

Gärda Lidfors af Geijerstam,
Praktiserande läkare.

Till Konungen.

Frågan om politisk rösträtt för kvinnor har redan upprepade gånger framförts genom motioner i riksdagen och där visat sig ernå ganska raskt växande sympatier ej blott inom Andra utan äfven inom Första Kammaren.

Äfven Kungl. Maj:t har i motiven till 1904 års rösträttsproposition, som återkom under 1905 års riksdag, uttalat att »otvivelaktigt en viss giltighet måste tillerkännas en stor del af de skäl som anförts för en dylik utsträckning af den politiska rösträtten».

Därefter hafva höstens val till Andra Kammaren liksom senaste regeringsskiftet utfallit så, att ett i röstfrågan klart reformvänligt program borde kunna väntas i närmaste kungl. rösträttsproposition.

Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Halmstad anser tiden nu vara inne för Sveriges kvinnor att

begära erhållande af politisk rösträtt samtidigt med den blifvande rösträttsutvidgningen för männen och på lika villkor som för männen

och därför hemställa 250 kvinnor i Halmstad underdånigst till Eders Kungl. Maj:t att kvinnornas rösträttsfråga må framföras på samma gång som männens i den väntade Kungl. rösträttspropositionen.

Halmstad den 15 december 1905.

Underdånigst

Anna Ljungberg,
Ordf.

Bie Smitt,
v. Ordf.

Frida Billing,
Skr.

Matilda Bengtsson.

Ellen Peterson,
Kassaförvaltare.

Ester Hägge.

Sofia Sjöstrand.

Till Konungen.

På uppdrag af Karlshamns förening för kvinnans politiska rösträtt vänder sig dess styrelse i all underdånighet till Sveriges Konung med anhållan, att regeringen måtte i den kungl. propositionen föreslå rösträtt äfven för kvinnor.

Karlshamn den 14 december 1905.

Underdånigst

Ida Schmidt,
Ordförande.

Bertha Forsberg,
Kassaförvaltare.

Agda Ericsson.

Thea Hökerberg,
v. Ordförande.

Ida Hultman.

Olga Tengström.

Till Konungen.

Med anledning af den väntade rösträttsreformen höll föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Karlskrona sammanträde den 11:te december innevarande år och föreningen antog (såsom framgår af bifogade protokoll) följande resolution:

»Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Karlskrona anser att tiden är inne för Sveriges kvinnor att begära erhållandet af politisk rösträtt samtidigt med den blifvande rösträttsutvidgningen för mannen och på lika villkor som för männen och vädjar därför till regering och riksdag att utverka allmän lika och direkt rösträtt för kvinnor som män.»

Som skäl för denna vår framställning vilja vi anföra, att en för längre tid tillfredsställande lösning af rösträttsfrågan ej kan åstadkommas om kvinnorna fortfarande förblifva uteslutna från full medborgarrätt samt att i samhällsarbetet behöfvas såväl kvinnans som mannens särskilda krafter och egenskaper om det skall bli hvad det bör vara.

Karlskrona den 20 December 1905.

Underdånigst

Sigrid Kruse,
Ordf.

Elisabeth Tham,
f. Lundgren
Sekreterare.

Ebba Palmstierna,
f. Carlheim-Gyllenskiöld.

Maria Nilsson,
Kassaförvaltare.

Nanna Skantze,
f. Svahn.

Till Konungen.

Kvinnor och män i Karlstad, ur skilda samhällsklasser, församlade till offentligt möte å stadens rådhus, förena sig härmed i de framställningar, genom hvilka i dessa dagar svenska medborgare från olika delar af vårt land till Sveriges regering gifva uttryck åt sin öfvertygelse, att i den kungl. proposition, som snart inför vårt folks representanter skall föreslå en länge påyrkad utvidgning af den politiska rösträttens trånga gränser, icke håller de svenska kvinnornas rätt till medinflytande på sitt lands angelägenheter bör förbises eller förnekas. Från de länder, som vågat i lag och författning förverkliga den sanning, att kvinnorna äro medborgare likaväl som männen och att deras medvärkan och medansvar därför påkallas i det offentliga lifvet likaväl som i det enskilda, bära alla erfarenheter enstämmiga vittnesbörd, om de goda och gagneliga verkningarna af en sådan i ordets sanna mening allmän rösträtt. Och då det icke finnes någon anledning till den förmodan, att de svenska kvinnorna äro mer ovärdiga att komma i åtnjutande af politisk rösträtt än de kvinnor i Amerika och Australien, som erhållit sådan, skulle det därför helt visst lända till vinst och båtnad för det samhälleliga arbetet äfven i vårt land, om den reformvänliga regering, hvilken nu har ledningen af Sverges öden, visade den framsynta beslutsamheten att föreslå en utsträckning af valrätten till Andra Kammaren, icke blott till de män, som nu med orätt äro utestängda därifrån, utan äfven till kvinnorna, hvilka i själfva verket med lika liten rätt och till icke mindre men för det allmänna hållas i samma rättslösa ställning.

Karlstad den 13 December 1905.

Efter uppdrag

Underdånigst

Gerda Lundberg-Hellberg,
Ordf., Fil. Kand.

<i>Anna Ljungqvist,</i> v. Ordf., Folkskollärarinna.	<i>Sofia Svensson,</i> Skattm., Folkskollärarinna.
<i>Emmy Welin,</i> f. Gillblad, Sokr.	<i>Anna Wenström,</i> Sokr., Elementarlärarinna.

Styrelse för Karlstadsföreningen för kvinnans
politiska rästrätt.

(Dessutom 21 undertecknare.)

Till Konungen.

Med anledning af den väntade rösträttsreformen hölls i Landskrona på inbjudan af härvarande förening för kvinnans politiska rösträtt den 13 december 1905 ett talrikt besökt offentligt möte för diskussion om kvinnans politiska rösträtt.

På uppdrag af mötet få vi, styrelsemedlemmar i föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Landskrona, i djupaste underdånighet till Eders Kungl. Majestät öfverlämna följande resolution, hvilken (såsom bifogadt mötesprotokoll utvisar) enhälligt antogs af mötet.

»För rösträttsfrågans snara och lyckliga lösning intresserade män och kvinnor i Landskrona samlade till möte den 13 december 1905, uttala som sin åsikt att rösträttsfrågan kan lösas lyckligt endast om rättvis hänsyn tages till kvinnans kraf på rösträtt på samma villkor som männen. I likhet med hvad som skett, på flera håll i vårt land, vädjar mötet därför

till regering, riksdag och olika partier att för samhällets eget gagn mer än hittills skett taga de kvinnliga krafterna i anspråk äfven för samhällsangelägenheter genom att samtidigt med rösträttsutvidgningen för männen utverka rösträtt äfven för kvinnor.»

Landskrona den 14 december 1905.

Underdånigst

Gunhild Linder,
Seminarieadjunkt., Ordf.

Agnes Sjöberg,
f. Lundbom,
v. Ordf.

Jenny Söderström,
Öfverlärarinna, v. Sekr.

Ester Nennes,
Skolföreståndarinna, Skattm.

Till Konungen.

Vid instundande Riksdag väntas framläggande af förslag om allmän politisk rösträtt, dock afsedd endast för män. Så länge hälften af Sveriges innevånare lämnas ur räkningen, när det gäller den rättighet, som främst gör den myndige samhällsmedlemmen till verklig medborgare med medborgareintressen och medborgareansvar, så länge kan det emellertid icke påstås, att rösträtten blifver allmän.

Trots skilda politiska åskådningssätt förefinnes inom landet en samfäll och allt mera framträdande önskan, att nu bringa rösträttsfrågan till en så pass omfattande lösning, att landet för en längre framtid befrias från striderna om politisk medborgarerätt, och att ett samlat arbete på nationens öfriga lifsfrågor möjliggöres. Men denna samfällda önskan förverkligas icke med genomförandet af allmän rösträtt en-

dast för män, ty så länge kvinnorna sakna medborgarerätt, är rösträttsfrågan olöst, och påminnelser därom skola ständigt framkomma.

Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Malmö, samlad å talrikt besökt möte, vågar därför i underdånighet hemställa, det täcktes Eders Maj:t att vid framläggandet af förslag angående ändring i nu gällande bestämmelser om den politiska rösträtten behjerta Sveriges kvinnors sträfvan att få hafva ett ord med vid afgörandet af fosterlandets öden.

Malmö den 15 december 1905.

Underdånigst

Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Malmö

genom dess styrelse:

Stina Hellgren,
Folkskollärarinna., Ordf.

Siri Lundquist,
Fil. kand., Sekr.

Sofia G. Holmgren,
Prakt. läkare.

Naëmi Uddenberg,
Folkskolelärarinna.

Hilma Linderöth,
Handskömmerska, v. Ordf.

Augusta Laurin,
Fru.

Ida S. Nilsson,
Lärarinna.

Hanna Pegelow,
Ex. musiklär.

Emma Salomon Sörensen,
Fru.

Till Konungen.

Med anledning af den väntade rösträttsreformen vänder sig lokalafdelningen i Norrtälje af föreningen för kvinnans politiska rösträtt med en underdånig

hemställan till Eders Kungl. Maj:t att kvinnornas rösträttsfråga må frambäras på samma gång som männens i den väntade kungl. rösträttspropositionen.

Som skäl till denna vår hemställan få vi ur den efter offentligt möte i Stockholm den 23 november innevarande år af kommitterade till Kungl. Maj:t inlämnade petitionen i fråga om kvinnans politiska rösträtt anföra följande:

»Ett regeringsförslag, som gifver politisk rösträtt åt alla medborgare, borde, synes det oss särskildt i dessa tider m. m.» se sid. 45—47.

Norrtälje den 14 december 1905.

Å lokalföreningens för kvinnans politiska rösträtt vägnar:

Underdånigst

Signe Wollter,
Ordf.

Kjerstin Julin,
Skr.

Ellen Palm,
v. Skr.

Anna Humble,
v. Ordf.

Maria Eklöf,
Kassaförv.

Till Konungen.

Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Nyköping, som enligt sitt program har att verka för att kvinnan må erhålla politisk rösträtt på samma villkor som mannen, vågar härmed i öfverensstämmande med denna sin uppgift hos Eders Kungl. Maj:t göra en vördsam framställning i denna fråga, som alltmer arbetar sig fram i vårt land.

»Mot kvinnans politiska rösträtt kan ingenting in-

vändas i teorin, detta är ett medgifvande, man numera ofta hör och det är af vikt för oss, ty den idé som allmänt anses riktig i teorin, den arbetar sig också fram förr eller senare till förverkligande.

Samhället består ju af män och kvinnor och kan icke annat.

Samhället kan icke undvara kvinnan och hennes arbete.

Att kvinnans röst ej skall kunna göra sig hörd i det offentliga lifvet är en anordning som icke längre kan anses tillfredsställande, då hon har minst lika stora intressen i samhället att tillvarataga som mannen och själf bäst bör förstå att bevaka sin rätt och sitt bästa.

Endast män skapa de lagar som kvinnor äro skyldiga att lyda. Ett alltjämt växande antal kvinnor äro själförsörjare — och betala skatt till stat och kommun efter samma grunder som män.

Orättvisan i att själförsörjande och skattdragande, inför lagen ansvariga kvinnor icke tillåtas utöfva den högsta medborgerliga rätten är påtaglig och kännes i dessa tider så mycket tyngre, då dagens lösen är »allmän rösträtt för män».

Rösträttsoron i landet kommer ej att lägga sig förrän full rättvisa gjorts äfven åt landets döttrar.

I den bestämda öfvertygelsen att kvinnans rösträttskraf hvilar på rättfärdig grund och att införandet af politisk rösträtt för kvinnan skulle i hög grad öka hennes ansvarskänsla och stärka hennes medborgaranda och själfständighet och därigenom blifva henne till ovärderligt gagn och som en följd däraf blifva till stort gagn för hela samhället, vågar Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Nyköping vördsamt hemställa att Eders Kungl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande angelägen-

heten att bereda kvinnan på samma villkor som mannen rösträtt vid val till Riksdagens Andra Kammare.

Nyköping den 11 dec. 1905.

För föreningen för kvinnans politiska rösträtt
dess styrelse

Underdånigst

S. Boström,
f. Tersmeden.

Elsa Falkenberg,
f. Leijonhufvud.

Augusta Rådström,
f. Wallerstedt.

Maria Fogelgren.

Till Konungen.

Af ålder har den svenska kvinnan varit fri och aktad samt åtnjutit ett förtroende, som hon icke kan sägas hafva svikit. Under sekternas lopp hafva med strömningar utifrån och strömningar som uppstått inom landet, utbredts tänkesätt och seder som väl kunde hafva försatt henne uti ett för hennes utveckling som människa och kvinna ytterst farligt läge, men hennes egen säkra känsla af hennes människovärde samt germansk rättrådighet och ridderlighet hafva alltid bildat motvikt däremot och när efter franska revolutionen kräfdes alla mänskliga rättigheter för kvinnorna i länder, där deras ställning var annorlunda, reagerade den svenska kvinnan ganska svagt emedan hon föga kände bojer af den art som tryckte hennes systrar i dessa länder.

Aldrig har i vårt land reaktionen varit så stark att den genom lag har afklippt kvinnans intellektuella och sociala utvecklingsmöjligheter och motståndet mot

att tillerkänna henne alla mänskliga rättigheter har varit mera af passiv art än af aktiv. Ja, hon står i skuld till de män som ledt Sveriges öden, för det att dessa gifvit henne rättigheter, som hon föga kämpat för att få, utan som skänktes henne som en naturlig konsekvens af svensk rättsutveckling, t. ex. rätt till arf, till myndighet i ekonomiskt afseende, rätt att studera vid vissa bildningsanstalter, att bekläda vissa ämbeten, kommunal rösträtt.

Dessa erfarenheter hafva rotfäst hos de svenska kvinnorna den öfvertygelsen, att när rättskraf framställas, de blifva uppmärksammade och behandlade efter rättens princip. Däri ligger för visso förklarigen till att flertalet väntar, att frågan om kvinnans politiska rösträtt icke löses genom en mer eller mindre liflig agitation i folket utan genom en opartisk pröfning, hvarvid svensk rättsuppfattning skall fälla utslaget.

Om under de sista åren en verksamhet bedrifvits för att ordna ett gemensamt uppträdande i denna sak, så är det uteslutande därför, att från regerings- och riksdagsbänkar, från ledande kretsar samt från framstående enskilda personer det har frågats, om kvinnorna själfva önska politisk rösträtt.

Att det lyckats att under ett par år få till stånd en liflig föreningsrörelse i och för vinnande af svar på denna fråga, i trots af att agitation föga tilltalar Sveriges kvinnor, torde bevisa att denna önskan förefinnes. Att föreningarna för kvinnans politiska rösträtt ej har samlat ett större antal medlemmar, torde i väsentlig grad bero af kvinnans ofvan anförda öfvertygelse, att de komma att erhålla sin rätt, så snart det pröfvas skäligen och utan att organiseringsmetod behöfver i betydligare mån anlitas för att ge styrka åt krafvet.

Då mycket i vår tid tyckes gifva förhoppning om att ett rösträttsförslag, omfattande politisk rösträtt af-

ven för kvinnor kunde hafva utsikt att vinna riksdagens godkännande, våga undertecknade, utgörande styrelsen i föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Skara, framställa en underdånig anhållan att Eders Majestät ville taga i öfvervägande, om ej i den för nästa riksdag afsedda propositionen om allmän rösträtt, kunde upptagas förslag till rösträtt för svenska kvinnor på samma villkor som för svenska män.

Skara den 13 december 1905.

Underdånigst

Jenny Velandér,
f. Richter,
Ordförande.

Elin Trybom,
v. ordf.

Aletto Modigh,
f. Lie,
Kassaförvaltare.

Emma Stenbeck,
f. Heyman,
Sekreterare.

Annie Rosenquist,
f. Siegmund,
Bibliotekarie.

Clara Wallmark.

Till Konungen.

Vid behandlingen af rösträttsfrågan har kvinnans rösträttskraf hittills fått stå tillbaka, ehuru samma skäl, som tala för rösträttens utsträckning till de nu utslutna männen, också gälla med afseende på rösträtt för kvinnor. Utgår man från den allmänna rösträttens princip, synpunkten af rättvisa åt samhällets olika klasser och individer, är det obestridligt, att hvarje rösträttsreform, som fränkänner kvinnan rösträtt, icke utan uppgifvande af rättvisans och logikens fordringar kan sägas innebära allmän rösträtt. Kvinnornas ute-

slutande blir dessutom så mycket mindre befogadt, som rösträttens utsträckning till kvinnorna icke blott och bart komme att betyda ett ökande af den redan förhandenvarande väljarmassan. Utgår man nämligen från statsintressets princip, torde man böra medgifva, att kvinnorna med deras från männens delvis skilda anlag och uppgifter i själfva verket representera andra värden, som det offentliga lifvet icke utan afsaknad kan undvara.

I de stater, där kvinnans politiska rösträtt genomförs, har det också visat sig, att den utöfvat ett starkt och välgörande inflytande på de områden, inom hvilka statslif och hemlif beröra hvarandra, nämligen de humanitära och sociala frågornas oupphörligt vidgade verksamhetsfält.

Den kvinnliga rösträttsfrågans utveckling i de länder, där detta problem ådragit sig uppmärksamhet utan att dock lösas, nämligen England och de flesta af Amerikas Förenta stater, visar ock, att de rösträttsutvidgningar, som på senare tider i dessa länder genomdrifvits för män, i viss mån försämrat kvinnornas ställning i samhället. Detta dels emedan hvarje rösträttsreform plägat efterföljas af en längre stiltje, hvarunder intet varit att hoppas för de orepresenterade, och dels emedan saknaden af en rättighet blir ödesdigrare och mera i ögonen fallande, ju flera de äro, som redan äga den. Härtill kommer äfven, att staten i våra dagar alltmer börjat under lagstiftningen indraga åtskilliga områden, som förut varit öfverlämnade åt de enskildas bestämmanderätt. Detta gäller icke blott ekonomiska och sociala frågor, utan äfven uppfostrings-, sedlighets- och nykterhetsfrågorna; och om denna maktförskjutning inom samhället får pågå, utan att kvinnorna få del i lagstiftningen, blir sålunda området för deras hittillsvarande inflytande väsentligen minskadt.

Särskildt med den ställning, hvar i Sverige för närvarande befinner sig, är det af vikt, att rösträttsfrågan snarast möjligt medelst en genomgripande reform får sin slutgiltiga lösning, så att denna fråga icke längre får binda några krafter, som behövas för samhällsarbetet, hvilket dock otvifvelaktigt kommer att blifva fallet, därest männens rösträttsfråga löses med åsidosättande af kvinnornas rösträttskraf. Det hufvudsakligen på partihänsyn och känsluskäl grundade motståndet mot kvinnans rösträttskraf står illa tillsammans med det allvar och den samling situationen nu kräver af vårt offentliga lif. Sveriges kvinnor stå i önskan att göra sin plikt i fosterlandets tjänst icke efter Sveriges män, och för ett litet land som vårt är det af vital betydelse, att så stor del af den vuxna befolkningen som möjligt sättes i stånd att begagna sin kraft till aktivt arbete för statens väl.

På ofvan angifna grunder vågar Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm i underdånighet hemställa,

att det från Eders Kungl. Maj:t väntade förslaget om allmän rösträtt för män måtte komma att omfatta jämväl rösträtt för kvinnor på samma villkor som för män.

Stockholm den 11 dec. 1905.

För Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm dess styrelse:

<i>Emilia Broomé,</i> ordf.	<i>Augusta Lithner,</i> v. ordf.
<i>Stina Quint,</i> kassaförvaltare.	<i>Anna Lindhagen,</i> sekr.
<i>Anna Gustafson,</i> sekr.	<i>Gertrud Adelborg.</i>
<i>Sigrid Björklund.</i>	<i>Lilly Engström.</i>

Sofia Gumælius.

A. M. Holmgren,
f. Tersmeden.

Erika Lindkvist.
Lydia Wahlström.

Anna-Clara Romanus.
Anna Whitlock.

Till Konungen.

Med anledning af den till nästkommande riksdag väntade rösträttsreformen och då tiden nu synes vara inne för Sveriges kvinnor att begära erhållande af politisk rösträtt på samma villkor som Sveriges män, få vi till Eders Kungl. Maj:t hemställa, att kvinnornas rösträttsfråga må frambäras på samma gång som männens i den nu väntade Kungl. rösträttspropositionen.

Som skäl för denna vår hemställan få vi i underdånighet anföra:

att vår förhoppning och öfvertygelse är, att det större inflytande på fosterlandets angelägenheter som genom politisk rösträtt gäfves åt kvinnan, skulle varda för landet gagneligt; samt

att, då kvinnorna utgöra mera än hälften af landets befolkning, delvis äro anställda i statens tjänst och betala skatt efter samma grunder som männen samt i öfrigt äro inför lagen med männen likställda, de ock må blifva samma politiska myndighet tillerkända.

Underdånigst

För Lokalföreningen för Kvinnans politiska rösträtt i Söderhamn.

Dess styrelse

Maria Larsson.

Ellen Soneson.

Augusta Vallin.

Hanna Sohlén.

Klara Gille.

Söderhamn den 13 december 1905.

Till Konungen.

Undertecknade, medlemmar af Uddevalla samhälle, anhålla härmed vördsammast i enlighet med gjord hemställan af F. K. P. R. i Stockholm, att kvinnornas rösträttsfråga må framföras på samma gång som männens i den väntade Kungl. rösträttspropositionen vid nästkommande riksdag.

Uddevalla i Dec. 1905.

Underdånigst

(115 namnunderskrifter)

Till Konungen.

Då 1902 Kungl. rösträttsproposition behandlades i riksdagen yttrade dåvarande statsminister F. W. von Otter: »När frågan om allmän rösträtt för män framträder på fullaste allvar, som den måhända gör inom den allra snaraste framtiden, så måste därvid tydligen komma att uppstå den frågan, huruvida ej åt kvinnan bör beredas rösträtt.»

Att allmän rösträtt för män nu föreligger på fullaste allvar, därom läser intet tvifvel råda.

Samma rätt för kvinnorna, hälften af Sveriges vuxna befolkning, i bildning, ansvarskänsla, offervillighet för fosterlandet och lydnad för lagarna jämnställd med männen, kan ej längre anses för ett oberättigadt önskemål.

Den kvinnliga rösträttens idé har alltmer brutit ner den mur af fördomar, samt sväfvande och oklara

känslobegrepp som förr stängde vägen. De skäl, som nu föras fram mot densamma, äro ej längre af principiell natur, utan härröra vanligen fran taktiska synpunkter eller ock äro de i sak desamma som i alla tider från reaktionärt håll framförts mot den allmänna rösträtten för män.

De formella hinder som möta eller komma att anföras för att motarbeta frågans lösning kunna ej blifva af den betydande natur att det icke skulle lyckas Eders Kungl. Maj:t att undanrödja dem och framföra både männens och kvinnornas rösträttsfråga till samtidig lösning.

Den bland kvinnorna för hvar dag allt tydligare framträdande oro och fruktan att ej komma med i den nu ifrågasatta betydelsefulla rösträttsreformen har sin grund äfven däri, att erfarenheten från andra länder visar, att efter hvarje rösträttsutvidgning enbart för män antalet representanter för kvinnornas intressen och önsknningar i motsvarande grad minskats inom de lagstiftande församlingarna.

På Upsala-föreningens för kvinnans politiska rösträtt möte den 28 November 1905 samt på ett den 3 December 1905 af föreningen härstädes anordnad offentligt möte, besökt af 400 personer, antogs följande resolution:

»Mötet anser tiden nu vara inne för Sveriges kvinnor att begära erhållande af politisk rösträtt samtidigt med den blifvande rösträttsutvidgningen för männen och på lika villkor som för männen;

och därför vädjar mötet dels till den nuvarande regeringen, dels till de olika partierna och dels till de enskilda riksdagsmännen inom såväl Första som Andra Kammaren, att samtidigt med rösträttsutvidgningen för männen utverka allmän, lika och direkt rösträtt äfven för kvinnor.»

Och har föreningen gifvit undertecknade i uppdrag att i enlighet därmed till Eders Kungl. Maj:t aflåta en underdånig framställning i frågan.

Till fullgörande af nämnda uppdrag få vi därför till Eders Kungl. Maj:t härmed i underdånighet öfverlämna mötesresolutionen med hemställan att Eders Kungl. Maj:t täcktes bygga den förväntade Kungl. rösträttspropositionen på grundvalen af allmän, lika och direkt valrätt till Riksdagens Andra Kammare för såväl män som kvinnor, gifta och ogifta.

I öfrigt åberopas för vår underdåniga framställning de skäl, som blifvit uttalade i en till Eders Kungl. Maj:t den 4 innevarande December afgifven på ett den 23 November 1905 i Stockholm afhållet möte beslutad petition i frågan.

Upsala 12 December 1905.

Underdånigst

Efter uppdrag:

Ellen Hagen,
f. Wadström.

Augusta Wikström.

Alice Thunberg,
Filosofie kandidat.

Till Konungen.

Så som den sociala utvecklingen fortskridit i vårt land, har det mer och mer blifvit en oafvislig fordran, att samhället till så stor utsträckning som möjligt representeras inom den lagstiftande riksförsamlingen. Frågan om politisk rösträtt äfven åt kvinnan har där-

för de senare åren blifvit en fråga, hvilken i allt vidare kretsar tillerkänts aktuell betydelse.

Rättvisan och billigheten i de kraf på full medborgarrätt åt kvinnan, hvilka vid upprepade tillfällen framförts som motion i riksdagen, torde ej längre af någon bestridas. Hvad däremot numera vållar meningskiljaktighet i frågan, tyckes vara tiden, när denna reform lämpligast borde genomföras.

Årets stora politiska händelser i vårt land tyckes oss mana till sammanslutning. Den innevarande tiden har ej råd att undvara några af de krafter som stå till buds, för att skapa en enig och stark nation.

När därför rösträttsfrågan nu väntar få sin lösning, synes det vara en lifssak för vårt land att få den löst så, att de medborgerliga rättigheterna såväl som förpliktelseerna utsträckas till alla moraliskt myndiga medborgare.

På grund däraf vågar styrelsen för Varbergs förening för kvinnans politiska rösträtt värdsamt hemställa, att Eders Kungl. Maj:t täcktes i den väntade rösträttspropositionen upptaga äfven frågan om (direkt) politisk rösträtt åt kvinnor till samma utsträckning som denna rätt ifrågasättes för män.

Varberg den 14 December 1905.

Underdånigst

Styrelsen i Varbergs förening för kvinnans politiska rösträtt:

Wilhelmina Malmström.

Elin Linder.

Julia Palm.

Sigrid Bratt.

Bertha Nilsson.

Olivia Andersson.

Eliza Edmann.

Till Konungen.

Med anledning af den väntade rösträttsreformen hölls här i Västervik den 12 december innevarande år ett offentligt möte för kvinnor, hvarvid diskuterades, huruvida tiden vore lämplig att nu begära rösträtt för kvinnor på samma villkor som för män.

Mötet antog enhälligt följande resolution:

Mötet anser tiden nu vara inne för Sveriges kvinnor att begära erhållande af politisk rösträtt samtidigt med den blifvande rösträttsutvidgningen för männen och på lika villkor som för männen;

och därför vädjar mötet dels till den nuvarande regeringen, dels till de olika partierna och dels till de enskilda riksdagsmännen inom såväl Första som Andra Kammaren, att samtidigt med rösträttsutvidgningen för männen utverka allmän, lika och direkt rösträtt äfven för kvinnor.

Mötet utsåg undertecknade att i frågan göra en framställning till regeringen.

Till fullgörande af berörda uppdrag få vi till Eders Kungl. Maj:t öfverlämna mötesresolutionen och hemställa att kvinnornas rösträttsfråga må framföras på samma gång som männens i den väntade Kungl. rösträttspropositionen.

Såsom skäl för vår hemställan få vi framhålla följande:

Ett regeringsförslag, som afser att skaffa medborgarrätt åt endast hälften af landets medborgare, anse vi ej vara tillfredsställande och skall endast vålla ständigt återkommande motioner och påminnelser, tills kvinnorna fått sina rättvisa kraf tillgodosedda;

och tro vi, att då en utredning ändock skall ske i och för männens rösträtt, det skulle förenkla arbe-

tet högst väsentligt, om kvinnornas begäran om rösträtt blefve upptagen samtidigt med männens i stället för att i en oviss framtid bli föremål för särskild behandling.

Västervik den 13 december 1905.

Efter uppdrag

Underdånigast

Gerda Assarsson,
f. Smitt.

Hulda Flink,
f. Andersson.

Anna Lenander,
Handelsidkerska.

Sofi Lundman,
Handelsidkerska.

Milan Rune,
f. Södermark.

Rosa Ängqvist,
f. Bergström.

Hanna Anderberg,
f. Eklund.

Anna Kronbäck,
f. Österlund, Gymn.-direkt.

Elisabeth Liljeqvist,
Förest. f. H. Flickskolan.

Mathilda Michaëlsson,
f. Masreliez.

Charlotte Wirén,
Folkskolelärarinna.

Anna Öhman,
f. Broman, Handelsidkerska.

Till Konungen.

Med anledning af den väntade kungl. propositionen till nästa riksdag om allmän rösträtt få vi i underdånighet fästa K. M:ts uppmärksamhet på, att då rösträttsutvidgningen afser att ena nationen och samla alla dess krafter till gemensamt arbete för fosterlandets väl, ingen anledning förefinnes, att härvid utsluta kvinnorna. I annat fall kan rösträttsfrågan icke

blifva slutgiltigt löst, och krafter och tid som eljes kunnat brukas till socialt arbete komma fortfarande att ödas på att hålla den vid lif till dess att allas likhet inför lagen i detta afseende blifvit genomförd. Undertecknade, styrelsemedlemmar af Föreningen för Kvinnans Politiska Rösträtt i Växiö få därför å förenings vägnar i underdånighet anhålla att K. M:t ville föreslå rösträtt för kvinnor på samma villkor som för män i sin proposition till nästa riksdag.

Växiö den 10 dec. 1905.

Gulli Petrini, *Anna Andersson,*
f. Rossander. f. Bergensträhle.

Olga Ahl. *Marie Mems.*

Emilia Lilljeros.

b) Från andra föreningar.

Till Konungen.

Kvinnliga Diskussions Föreningen i Karlskrona har på sammanträde den 11 december innevarande år antagit följande resolution: »Kvinnliga Diskussions Föreningen i Karlskrona anser att tiden är inne för Sveriges kvinnor att begära erhållandet af politisk rösträtt samtidigt med den blifvande rösträttsutvidgningen för männen och på lika villkor som för männen vädjar därför till regering och riksdag att utverka allmän lika och direkt rösträtt för kvinnor som män, samt uppdragit åt undertecknade att å Föreningens vägnar till Eders Maj:t öfverlämna mötesresolutionen

och hemställa att kvinnans rösträttsfråga må frambäras på samma gång som männens. Då kvinnornas fordran på politisk rösträtt är grundad på rättvisa och på en varm önskan att kunna gagna det gemensamma fäderneslandet genom insatsen af de speciellt kvinnliga krafterna i arbetet för samhället, är det vår öfvertygelse att förslaget om detsamma skall upptagas med sympati och blifva till samhällets bästa.

Karlskrona den 21 December 1905.

Å Föreningens vägnar

Underdånigst

Inga Thomé, *Nanna Skantze,*
Sekreterare. Ordförande.

Elin Lannerstierna,
f. Almgren,
Kassaförvaltare.

Till Konungen.

Med anledning af den väntade rösträttsreformen vänder sig lokalafdelningen i Norrtälje af föreningen Hvita Bandet med en underdånig hemställan till Eders Kungl. Maj:t att kvinnornas rösträttsfråga må frambäras på samma gång som männens i den väntade Kungl. rösträttspropositionen.

I fråga om skälen till denna vår hemställan få vi hänvisa till den efter ett offentligt möte i Sthlm den 23 november innevarande år af kommitterade till Kungl. Maj:t inlämnade petitionen i fråga om kvinnans politiska rösträtt.

Norrtälje den 14 december 1905.

Å föreningens vägnar:

Underdånigst

Hulda Österman, *Maria Ekblad,*
Ordförande. Sekreterare.

H. Wennman,
Kassaförvaltare.

Till Konungen.

Med anledning af den väntade rösträttsformen vänder sig lokalafdelningen i Norrtälje af Kristliga Föreningen af Unga Kvinnor med en underdånig hemställan till Eders Kungl. Maj:t, att kvinnornas rösträttsfråga må frambäras på samma gång som männens i den väntade Kungl. rösträttspropositionen.

I fråga om skälen till denna vår hemställan få vi hänvisa till den efter offentligt möte i Stockholm den 23 november innevarande år af kommitterade till Kungl. Maj:t inlämnade petitionen i fråga om kvinnans politiska rösträtt.

Norrtälje den 13 december 1905.

Å föreningens vägnar

Underdånigst

Maria v. Zweigbergk,
Ordförande.

Till Konungen.

Alltsedan Fredrika-Bremer-Förbundets styrelse den 18 december 1899 inlämnade en underdånig skrifvelse till Eders Kungliga Majestät med begäran om utredning i frågan om politisk rösträtt för kvinna, har denna fråga följts med största intresse af Fredrika-Bremer-Förbundet; frågan har också inom Riksdagen omfattats med stigande sympati och har inom kvinnornas eget läger väckt ett allt lifligare och allmänare deltagande. De initiativ och de arbetsinsatser, som genom kvinnorna tillförts sådana sociala områden som undervisning, fattigvård, sjukvård, sedlighet och nykterhet m. m. äro med rätta uppskattade och utgöra bevis för att kvinnans medverkan i det offentliga lifvet är ett behof för samhället. Äfven ur en annan synpunkt sedt, rättvisans, torde spörsmålet om kvinnans rösträtt icke kunna tillbakavisas. I fråga om skattebetalning äro kvinnorna fullt jämställda med männen, de hafva lika stora intressen att tillvarataga i samhället, och ovedersägligen böra de själfva bäst förstå att bevaka sin egen rätt och sitt eget bästa. Med ett ord, kvinnornas erhållande af politisk rösträtt skulle utan tvifvel blifva till gagn såväl för samhället som för dem själfva.

Frågan har numera blifvit af så aktuell betydelse, att Förbundets styrelse anser sig böra ånyo framlägga densamma inför Eders Kungliga Majestät.

På grund af hvad sålunda anförts får Styrelsen i underdånighet hemställa att Eders Kungliga Majestät täcktes i den väntade kungliga rösträttspropositionen om utvidgad rösträtt intaga förslag att kvinna må erhålla rösträtt på samma villkor som man.

Stockholm den 11 december 1905.

Underdånigst
för Fredrika-Bremer-Förbundet,
dess styrelse:

<i>Agda Montelius,</i> f. Reuterskiöld, ordförande.	<i>Per G. Rosén,</i> v. ordförande.
<i>Sigrid Ulrich,</i> sekreterare.	<i>Gertrud Adalborg.</i>
<i>Lotten Dahlgren.</i>	<i>Lilly Engström.</i>
<i>Hans Hildebrand.</i>	<i>Anna Höjer.</i>
<i>Otto Printzsköld.</i>	<i>Sophie Whitlock.</i>
<i>Sigrid Björklund.</i>	<i>Lizinka Dyrssen.</i>
<i>Gertrud af Klintberg,</i> f. Bergman.	<i>Elin Cederblom.</i>
<i>Viktor Almqvist.</i>	<i>K. A. Fryxell.</i>
<i>Sigrid Leijonhufvud.</i>	<i>Lydia Wahlström.</i>

Till Konungen.

Vid behandlingen af rösträttsfrågan har kvinnans rösträttskraft fått stå tillbaka, ehuru samma skäl, som tala för rösträttens utsträckning till de nu utslutna männen, också gälla med afseende på rösträtt för kvinnor.

Utgår man från den allmänna rösträttens princip — rättvisa åt samhällets olika klasser och individer — är det obestriddt, att hvarje rösträttsform som fränkänner kvinnan rösträtt, icko utan uppgifvande af rättvisans och logikens fordringar, kan sägas innebära allmän rösträtt.

På grund af det anförda vågar Kvinnliga Kontoristföreningen i Stockholm i underdånighet hemställa att Eders Kgl. M:t täcktes i den Kgl. propositionen om utvidgad rösträtt, intaga förslag att kvinna må erhålla rösträtt på de vilkor, som blifva gällande för män.

Stockholm den 11:te december 1905.

Underdånigst

å Kvinnliga Kontoristföreningens vägnar

Mathilda Lindgren.

Ordförande.

Gertrud Sjöberg,
v. ordf.

G. Westerlund.

Signe Lundh,
Kassör.

S. Säfverström,
Sekreterare.

Till Konungen.

Under uttalande af vårt instämmande i den af »Föreningen för kvinnans politiska rösträtt» i Stockholm vid dess möte den 8 dec. 1905 antagna skrivelse, hvilken härmed i afskrift bifogas,* få äfven vi i underdånighet hemställa

att det från Eders Kungl. Maj:t väntade förslaget om allmän rösträtt för män måtte komma att omfatta jämväl rösträtt för kvinnor på samma villkor som för män.

Stockholm den 14 december 1905.

Underdånigst

för Kvinnoklubben

dess Styrelse:

* Se sid. 18.

Hanna Andersson,
Ordförande.

Cecilia Raphael,
Sekreterare.

A. Grafström.

Augusta Lönnerberg.

Sippan Petterson.

Anna Tibell.

Sofia L. Gumælius,
v. Ordförande.

Thea Burgman.

Math. Lindgren.

Ch. Nyqvist.

Stina Quint.

Kerstin Wenström.

Till Konungen.

Vid behandlingen af rösträttsfrågan har kvinnans rösträttskraft fått stå tillbaka, ehuru samma skäl, som tala för rösträttens utsträckning till de nu utslutna männen, också gälla med afseende på rösträtt för kvinnor. Utgår man från den allmänna rösträtts princip — rättvisa åt samhällets olika klasser och individer — är det obestridligt, att hvarje rösträttsform, som fränkänner kvinnan rösträtt, icke utan uppgifvande af rättvisans och logikens fordringar kan sägas innebära allmän rösträtt.

På grund af det anförda anser Lärarinnornas diskussionsklubb — en sammanslutning af lärarinnor vid Stockholms folkskolor —, i likhet med öfriga kvinnliga föreningar, tiden nu vara inne att begära politisk rösträtt samtidigt med den blifvande rösträttsutvidgningen för männen och på samma villkor, som bli gällande för dem.

Å Lärarinnornas diskussionsklubbs vägnar:

Underdånigst

Anna Rylander,
Ordförande.

Torborg Bäckström.

Rosalie Lindgren.

Alma Wik,
Sekreterare.

c) Från tillfälliga sammanslutningar af kvinnor.

Till Konungen.

Undertecknade, själfständigt arbetande kvinnor, genomträngda af önskan om fosterlandets, samhällets och hemmets välfärd, kunna icke undgå att i en ensidig rösträttsutvidgning till endast män se en åtgärd på en gång orättfärdig och oklok.

Kvinnorna älska, likaväl som männen, sitt fosterland.

De bidraga med sitt arbete till sitt lands allmänna välstånd.

Kvinnorna vårda hemmen och fostra ungdomen att göra Sveriges framtid ljus och lyckosam.

Är det rätt att längre kvarhålla dem i politiskt omyndighetstillstånd.

Vi framställa därför en allvarlig vädjan, att politisk rösträtt måtte blifva utsträckt äfven till oss kvinnor.

Underdånigst

(Närmare 400 namnunderskrifter).

Göteborg den 11 december 1905.

Till Konungen.

Då det torde få anses vara med rättvisa och billighet öfverensstämmande, att den svenska kvinnan erhåller behörigt inflytande på vården af rikets gemen-

samma angelägenheter, så våga undertecknade, tillhörande Hernösands samhälle, i djupaste underdånighet anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes vid arbetande af förslag till utsträckning af rösträtten vid val till Riksdagens Andra Kammare taga i nådigt öfvervägande, huruvida icke samma politiska rösträtt, som tillerkännes man, bör tillkomma äfven kvinna.

Hernösand i december 1905.

(Omkring 250 namnunderskrifter.)

Till Konungen.

De svenska kvinnornas kulturarbete på olika områden i vårt land är numera ganska betydande, så betydande, att det svenska samhället omöjligt kunde undvara det. Allt flera kvinnor tvingas af omständigheterna att själfva förvärfva sitt uppehälle, allt flera deltaga i det sociala reformarbetet; på alla områden, där lagarna ej lägga hinder i vägen, finner man kvinnor, som göra goda och värdefulla insatser. Kvinnorna äro ej undantagna från att liksom männen bära kommunens och statens skattebördor, och de äro proportionsvis de säkraste skattebetalarna.

Men ehuru arbetande och skattdragande medborgare äro de uteslutna från allt deltagande i lagstiftningen och kunna därför hvarken omhändertaga sina egna intressen eller de kulturintressen, som äro dem dyrbara. Detta förhållande innebär både en orättvisa och en kulturförlust. Orättvisan kommer att ännu bjärtare framträda, då nya kategorier af män erhålla politisk rösträtt.

Undertecknade svenska kvinnor hemställa därför i underdånighet att Eders Kungl. Maj:t täcktes i den kungl. propositionen om utvidgad rösträtt intaga förslag att kvinna må erhålla rösträtt på samma villkor som man.

Underdånigst

Gertrud Adelborg,
föreståndarinna för Fredrika-
Bremer-Förbundets byrå.

Matilda Afzelius,
f. Moll,
skolföreståndarinna.

Ina Almén,
kassaförvaltare i Kvinnornas
andelsförening »Svenska
Hem».

Anna Glasell Andersson,
styrelseledamot i Kvinnornas
andelsförening »Svenska
Hem».

Hedda Anderson,
f. Freudenthal,
skriftställarinna.

Maria Aspman,
folkskollärlarinna, styrelsemed-
lem i Klara Barnavård.

Signe Bergman,
tjänsteman i Allmänna
Hypoteksbanken.

Emma Berlin,
innehafvare af firman Hedin
& Berlin.

Eugenie Beskow,
författarinna.

Ottilia Adelborg,
målarinna.

Alfhild Agrell,
f. Martin,
författarinna.

Sofi Almquist,
f. Hultén,
skolföreståndarinna.

Hedda Andersson,
med. licentiat, praktiserande
läkare.

Sofi Anderson,
skol- och seminarieföre-
ståndarinna.

Julia v. Bahr,
lärlarinna, styrelseledamot i
A.-B. Sanatorievård.

Anna Bergström,
lärlarinna vid Musikkonserva-
toriet.

Elsa Beskow,
f. Maartman,
målarinna.

Sigrid Björklund,
fil. kandidat, lärlarinna, skol-
rådsledamot.

- Fanny Blomberg*,
slöjdinspektris.
- Anna Boberg*,
f. Scholander,
målarinna.
- Eva Bonnier*,
målarinna.
- Anna Branting*,
f. Jäderin,
författarinna.
- Emilia Broomé*,
f. Lothigius,
föreståndarinna för Central-
förbundets för Socialt
Arbete byrå.
- Frigga Carlberg*,
f. Lundgren,
författarinna.
- Maria Cederschiöld*,
medlem af Aftonbladets red.
- Hedda Cronius*,
föreståndarinna för hushålls-
skola.
- Alma Detthow*,
skol- och seminarieförestånda-
rinna.
- Dina Edling*,
f. Niehoff,
sånglärarinna.
- Lilly Engström*,
lärarinna, skolrådsledamot.
- Sophie Elkan*,
f. Salomon,
författarinna.
- Sigrid Blomberg*,
skulptris.
- Ezaline Boheman*,
f. Giron,
ordf. i Kvinnornas andelsföre-
ning »Svenska Hem».
- Sophie Boström*,
f. Tersmeden,
skolrådsledamot.
- Fanny Brate*,
f. Ekbom,
målarinna.
- Kerstin Cardon*,
porträttmålarinna.
- Elin Cederblom*,
fil. kand., biträde vid meka-
niskt laboratorium.
- Anna Cramér*,
målarinna.
- Lotten Dahlgren*,
redaktör af tidskriften Dagny.
- Hildur Djurberg*,
biträdande föreståndarinna vid
Högre Lärarinneseminarium.
- Anna Edström*,
f. d. kassör i Stockholms
Enskilda Bank.
- Constance Elbe*,
tandläkare.
- Elsa Eschelsson*,
juris doktor, docent.

- Amalia Fahlstedt*,
författarinna.
- Maria Folkesson*,
med. licentiat, praktiserande
läkare.
- Annie Frykholm*,
mönsterritare.
- Eva Fryxell*,
skriftställarinna.
- Sigrid Carlheim-Gyllensköld*,
innehafvare af Stockholms Musikinstitut.
- Malin Wester-Hallberg*,
med. licentiat, praktiserande
läkare.
- Clara Hedin*,
innehafvare af firman Hedin
& Berlin.
- Kerstin Hesselgren*,
v. ordf. i centralstyrelsen för
Hvita Bandet.
- Bertha Hübner*,
direktris i A.-B. Svensk Konst-
slöjdtställning S. Giöbel.
- Kerstin Hård af Segerstad*,
fil. lic., red.-sekreterare i
Ord och Bild.
- Anna Höjer*,
skolrådsledamot.
- Laura Fitinghoff*,
f. Runsten,
författarinna.
- Gerda v. Friesen*,
skolföreståndarinna.
- Priscilla Frykholm*,
barnmorska.
- Sofia L. Gumælius*,
innehafvare af firmorna An-
nonsbyrå och Gumælius
& Komp.
- Anne-Margrethe Hamilton*,
föreståndarinna för Hand-
arbetets Vänners väfskola.
- Agnes Henckel*,
skolföreståndarinna.
- Ann Margret Holmgren*,
f. Tersmeden,
redaktris i Verdandis små-
skriftkommitté.
- Alma Hård af Segerstad*,
f. Björklund,
tandläkare.
- Anna Höjer*,
f. Johnson,
styrelseledamot i föreningen
Vaksamhet.
- Julia Jolin*,
f. Carlson,
redaktris af tidskriften Hem-
trefnad.

Hedda Karholm,
kartritäre.

Ellen Key,
författarinna.

Gertrud af Klintberg,
f. Bergman,
medlem i Fredrika-Bremer-
Förbundets kommitté för
lagfrågor.

Ester Lager,
lärarinna, medlem af styrelsen
i Stockholmskretsen af före-
ningen af lärarinnor och
lärare vid Sveriges högre
Flickskolor och Samskolor.

Agnes Lagerstedt,
vice värdinna i A.-B. Stock-
holms Arbetarehem.

Lilly Laurent,
f. Bergstrand,
ordf. i Studenter och Arbeta-
res litteraturnämnd.

Gurli Linder,
f. Peterson,
skriftställarinna.

Augusta Lithner,
lärarinna, medlem af Central-
styrelsen för Föreningen af
lärarinnor och lärare vid
Sveriges högre Flickskolor
och Samskolor.

Hulda Lundin,
f. d. slöjdinspektris.

Amanda Kerfstedt,
f. Holmström,
författarinna.

Anna Kjerrman,
f. Wahlenberg,
författarinna.

Gertrud af Klintberg,
föreståndarinna för F. V. O:s
slöjdfafdelning.

Selma Lagerlöf,
författarinna.

Inez Laurell,
med. licentiat, amanuens vid
Karolinska Institutets
pediatriska klinik.

Sigrid Leijonhufvud,
bibliotekarie.

Anna Lindhagen,
barnavårdsinspektör.

Augusta Lundin,
innehafvare af modemagasin.

Gerda Meyerson,
skriftställarinna, sekreterare i
föreningen Hem för
Arbeterskor.

Cecilia Milow,
ledarinna af Kungsholms-
Ungdomsklubb.

Hilda Myrberg,
skolföreståndarinna.

Dagmar Möller,
f. Bosse,
sångerska.

Anna Nordgren,
målarinna.

Anna Munthe Norstedt,
målarinna.

Ellen von Platen,
husägarinna.

Anna Hierta-Retzius,
vice president för det Inter-
nationella Kvinnoförbundet.

Mathilda Roos,
författarinna.

Hildur Rusén,
skolföreståndarinna.

Ellen Sandelin,
med. licentiat, praktiserande
läkare.

Carin Scholander,
f. Nyström,
medarbetare i Universiella
Broderskapets organisation.

Agda Montelius,
f. Reuterskiöld,
föreståndarinna för Före-
ningens för Vålgörenhetens
Ordnande Centralbyrå.

Maria Rieck-Müller,
författarinna.

Sofi Nilsson,
f. Andersson,
kassaförvaltare för Klara
Arbetsstuga och Skolkök.

Bertha Nordenson,
f. Kleman,
styrelseledamot i Föreningen
Sjukvård i Fattiga Hem i
Adolf Fredriks församling.

Augusta Palmquist,
assistent vid Svenska Hydro-
graf. Biolog. Kommissionen.

Stina Quint,
redaktris.

Anna Roos,
ordförande i Kristliga före-
ningen af Unga Kvinnor
i Sverige.

Anna Maria Roos,
författarinna.

Eva Sack,
Handarbetets Vänners
direktris.

Anna Sandström,
skol- och seminarieförestånda-
rinna.

Wilhelmina Skogh,
direktör.

Emma Sparre,
f. Munktell,
målarinna.

Eugenie Steinmetz,
f. Brummer,
skolföreståndarinna.

Alma Sundquist,
med. licentiat,
praktiserande läkare.

Gerda von Sydow,
lärarinna, ordf. i Svenska
Lärarinnornas Pensions-
förening.

Gurli Ulf,
f. Åberg,
f. d. skådespelerska.

Charlotte Wahlström,
landskapsmålarinna.

Lydia Wahlström,
fil. d.r, studierektor.

Anna Wallenberg,
f. von Sydow,
husägarinna.

Anna Whitlock,
skolföreståndarinna, Styrelse-
ledamot i Centralförbundet
för Socialt arbete.

Sophie Whitlock,
f. Forsgren,
husägarinna, styrelseledamot i
Fredrika-Bremer-Förbundet.

Matilda Widegren,
bitr. föreståndarinna för Sta-
tens Normalskola för flickor.

Gerda Sprinchorn,
bildhuggarinna.

Hilma Angered-Strandberg,
författarinna.

Valborg Svärdström,
operasångerska.

Hilda Thegerström,
f. d. ordinarie lärare i Musik-
konservatoriet.

Valborg Ulrich,
lifförsäkringsinspektör.

Clara Wahlström,
lärarinna, ledamot af fattig-
vårdsstyrelse.

Ingeborg Walin,
föreståndarinna för Högre
Lärarynnesseminariets
Hushållsskola.

Elisabeth Warling,
porträttmålarinna.

Ellen Whitlock,
korr. sekreterare i Svenska
Kvinnornas Nationalförbund.

Maria Widebeck,
mönsterritare.

Karolina Widerström,
med. licentiat, praktiserande
läkare.

Emma Wretlind,
f. Lénström,
ordf. i Centralstyrelsen för
Hvita Bandet.

Lilli Zickerman,
föreståndarinna för Förenin-
gens för Svensk Hemslojd
permanenta utställning.

Hedda Åhlin,
skolföreståndarinna.

Carin Wästberg,
Handarbetets Väners konst-
närliga ledare.

Thecla Åhlander,
skådespelerska.

Stockholm i december 1905.

Till Konungen.

Med anledning af den väntade rösträttsreformen hölls här i Stockholm den 23 november innevarande år ett offentligt af öfver 700 män och kvinnor besökt möte för diskussion angående kvinnans politiska rösträtt. Undertecknade, inbjudare till mötet, hade för detsamma framlagt följande framställning:

»Frågan om politisk rösträtt för kvinnor har redan upprepade gånger framförts genom motioner i riksdagen och där visat sig ernå ganska raskt växande sympatier ej blott inom Andra utan äfven inom Första Kammaren.

Äfven Kungl. Maj:t har i motiverna till 1904 års rösträttsproposition, som återkom under 1905 års riksdag, uttalat att »otvifvelaktigt en viss giltighet måste tillerkännas en stor del af de skäl som anförts för en dylik utsträckning af den politiska rösträtten».

Därefter hafva höstens val till Andra Kammaren liksom senaste regeringsskiftet utfallit så, att ett i

rösträttsfrågan klart reformvänligt program borde kunna väntas i närmaste Kungl. rösträttsproposition.

Trots skilda politiska åskådningssätt, förefinnes också inom landet en ganska samfällad och allt mera framträdande önskan att nu bringa rösträttsfrågan till en så pass omfattande lösning, att landet för en längre framtid befrias från striderna om politisk medborgarrätt och att ett samlat arbete på nationens öfriga lifsfrågor möjliggöres.

Men man må icke föreställa sig att denna samfällda önskan förverkligas med genomförande af allmän rösträtt endast för män. Så länge kvinnorna sakna medborgarrätt är rösträttsfrågan ännu olöst, och påminnelser därom skola ständigt göra sig gällande.

Den förhoppning å ena sidan och den farhåga å andra sidan, som kan finnas, att kvinnornas deltagande i det politiska lifvet skulle verka återhållande på demokratiska sträfvanden, innefattar ju i själfva verket att kvinnornas ernående af medborgarrätt dock skulle vara af betydelse för samhället.

För de många åter, som se efter något mer än partidisciplinens ängsliga intresse för dagen, innefattar kvinnornas medborgarrätt ej något oroväckande utan en enande och lyftande insats i arbetet för det allmänna bästa och för rättvisa åt samhällets alla medborgare.»

Såsom framgår af bifogade protokoll antog mötet följande af undertecknade jämväl ifrågasatta resolution:

Mötet anser tiden nu vara inne för Sveriges kvinnor att begära erhållande af politisk rösträtt samtidigt med den blifvande rösträttsutvidgningen för männen och på lika villkor som för männen;

och därför vädjar mötet dels till den nuvarande regeringen, dels till de olika partierna och dels till de enskilda riksdagsmännen inom såväl Första som Andra Kammaren, att samtidigt med röstutvidgningen för

männen utverka allmän, lika och direkt rösträtt äfven för kvinnor.

Härjämte utsåg mötet undertecknade att i frågan göra en framställning till regeringen.

Till fullgörande af berörda uppdrag få vi till Eders Kungl. Maj:t öfverlämna mötesresolutionen och hemställa att kvinnornas rösträttsfråga må frambäras på samma gång som männens i den väntade Kungl. rösträttspropositionen.

Som skäl till denna vår hemställan få vi, utöfver hvad ofvan framhållits, ytterligare anföra följande:

Ett regeringsförslag, som gifver politisk rösträtt åt alla medborgare, borde, synes det oss, särskildt i dessa tider gifva ett bättre uttryck för krafven på samling inom nationen än ett förslag, som skänker medborgarrätt åt endast hälften af landets medborgare. Ett sådant förslag borde därför snarare stärka än försvaga sträfvandet att genomföra den allmänna rösträtten i vårt land. Och i hvarje händelse är kvinnornas fordran på medborgarrätt grundad på rättvisa och samhällets intresse och bör sålunda alltid vara förtjänt att föras fram i den aktuella politiken.

För alla, som nitälska för Sveriges verkliga ära, borde det också framstå såsom en lifssak att vi i denna viktiga angelägenhet framträda såsom ett föregångsfolk och ej ådagalägga efterblifvenhet genom att just under lösningen af vår största fråga visa oss ej vuxna den lyftning, som exempelvis inom kort kanske skall visa sig hos de ryska och finska folken. Enligt ingångna underrättelser lär nämligen hos dem förefinnas en allmän mening om att vid en blifvande rösträttsreform kvinnorna måste vara med.

Hvad åter angår de formella hinder, som från åtskilliga håll kunna väntas skola frammanas såsom ett hinder för frågans lösning, så möter uppenbarligen icke håller däraf någon svårighet att utan uppskok

lösa både männens och kvinnornas rösträttsfråga samtidigt.

Krafvet på en särskild utredning af kvinnornas rösträttsfråga kan sålunda redan i och för sig sägas vara utan praktiskt ändamål. Skall nämligen äfven för kvinnor genomföras den allmänna rösträtten — och om något annat kan det icke blifva fråga — så saknar det för sakens genomförande all betydelse huru de olika röstberättigade kvinnorna gruppera sig på olika yrken eller åldrar med flera dylika undersökningar. Önskar man emellertid en utredning bör denna å andra sidan med ett påskypadt arbete kunna jämförelsevis lätt åstadkommas med ledning af det i statistiska centralbyrån förvarade materialet öfver 1900 års folkräkning, hvilken lagts till grund för motsvarande redan verkställda utredning om männens röst rätt. Och skulle denna utredning äfven med bästa vilja ej kunna åstadkommas till nästa riksdag eller åtminstone före frågans afgörande under samma riksdag, så medhinner den ju i alla fall synnerligen väl till den påföljande riksdagen. Går saken sin vanliga gång skulle rösträttsfrågans afgörande härigenom ej alls förhalas, då densamma under sådan förutsättning ej kan komma till slutligt afgörande förr än år 1909; hvaremot i händelse Andra kammaren upplöstes för att påskynda frågans slutgiltiga lösning skulle under ogynnsammaste förhållanden vållas ett uppskof af allenast ett år, något som en verklig rösträttsreform vore väl värd.

Hvad angår den invändning, som tilläfsventyrs kan väntas från ett eller annat håll, att civillagens bestämmelser om mannens målsmanskap skulle formelt sedt lägga hinder i vägen för gift kvinna att erhålla politisk rösträtt, så må visserligen här framhållas, att det ej bör ifrågakomma, att den gifta kvinnan skall erhålla medborgarrätt senare än den ogifta. Men å an-

dra sidan lägger mannens målsmanskap uppenbarligen i realiteten ej något hinder i vägen för politisk rösträtt äfven för gifta kvinnor. Mannens målsmanskap har isynnerhet under senare tider blifvit ett alltmer föråldradt rättsbegrepp, som undergräfts på många sätt af den nyare lagstiftningen. Gift kvinna har tillagts den ena befogenheten efter den andra såsom myndig person, såväl på det privaträttsliga området som i det offentliga lifvet. Hon kan enligt flera rättslärdas förmenande således nu faktiskt sägas vara myndig med de undantag allenast, som betingas af mannens lagstadgade förvaltningsrätt öfver boet. I hvarje fall skulle en åtgärd, som nu tillade henne ytterligare en ny befogenhet utöfver de många, som hon redan erhållit, allenast innefatta ett naturligt fortskridande på den väg, hvarpå man redan inslagit.

Härmed vilja vi dock icke hafva sagt att det ej vore synnerligen önskligt, att det föråldrade och lätt missledande begreppet mannens målsmanskap med det snaraste borttogs ur lagstiftningen. Särskildt lämpligt skulle det också utan tvivel vara, om detta skedde samtidigt med själfva rösträttsreformen. Och några svårigheter härför synas ej böra möta, då ju saken ej kräfver någon vidlyftig lagstiftningsåtgärd, och hänvisa vi i detta afseende till det formulerade förslag, som återfinnes i de två inom riksdagen år 1903 väckta motionerna i ämnet, hvilka ju ock föranledde en riksdagsskrivelse, som veterligen ännu icke blifvit af regeringen upptagen till pröfning.

Stockholm den 4 december 1905.

Underdånigst

Efter uppdrag:

Maria Bolin,
f. Åkerblom,
Trädgårdsodlare.

Anna Pettersson,
f. Johansson,
Kappsömmerska.

Ellen Dahlbäck,
f. Löfgren,
Gymnastikdirektör.

Anna Eriksson,
Folkskollärarynna.

Elin M. Jansson,
Handelsbiträde.

Anna Johansson,
Försäkringsinspektör,
f. d. Bryggeriarbeterska.

Gertrud Kuno,
Rosettsömmerska.

Anna Lindhagen,
Barnvårdsinspektör.

Ruth Pettersson,
Kappsömmerska.

Anna Clara Romanus,
Med. Kandidat.

Hilda Sachs,
f. Engström,
Skriftställarinna.

Alma Sundqvist,
Prakt. läkare

Valborg Ulrich,
Lifförsäkringsinspektör.

Agda Östlund,
f. Lundgren.
